

HRVATSKI SABOR

Vijeće za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija

**IZVJEŠĆE O RADU VIJEĆA ZA GRAĐANSKI NADZOR SIGURNOSNO -
OBAVJEŠTAJNIH AGENCIJA ZA 2024. GODINU**

- SAŽETAK -

Zagreb, siječanj 2025.

SADRŽAJ

DIO PRVI

UVODNE NAPOMENE	3
-----------------	---

DIO DRUGI

IZVJEŠĆE O RADU VIJEĆA ZA 2024. GODINE

1. STATISTIČKI PODACI	4
2. ZAHTJEVI GRAĐANA	4

DIO TREĆI

ZAVRŠNE NAPOMENE	5
------------------	---

DIO PRVI

UVODNE NAPOMENE

Vijeće za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija (dalje u tekstu: Vijeće) uspostavljeno je Zakonom o sigurnosno-obavještajnom sustavu Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 79/06., 105/06. – ispravak, u daljnjem tekstu: Zakon). Sastav, djelokrug i način rada Vijeća uređeni su člancima 110. do 114. Zakona.

Sukladno članku 111. stavku 1. Zakona, Vijeće prati zakonitost rada sigurnosno-obavještajnih agencija te prati i nadzire primjenu mjera tajnog prikupljanja podataka kojima se ograničavaju ustavna ljudska prava i temeljne slobode. Saznanja prikupljena obavljanjem ovih poslova Vijeće je dužno dostaviti u formi obavijesti Vijeću za nacionalnu sigurnost, predsjedniku Hrvatskoga sabora, predsjedniku Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost (dalje u tekstu: Odbor) te ravnateljima sigurnosno-obavještajnih agencija. Pored navedenog, Vijeće obavještava javnost o načinu podnošenja zahtjeva iz članka 112. Zakona.

U skladu s člankom 112. Zakona, Vijeće provodi svoje ovlasti na temelju programa koji donosi Odbor odnosno na temelju zahtjeva građana, državnih tijela i pravnih osoba o zamijećenim nezakonitim postupcima ili nepravilnostima u radu sigurnosno-obavještajnih agencija, osobito u slučajevima kršenja Ustavom zajamčenih ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Člankom 110. stavkom 5. Zakona propisano je da predsjednik i članovi Vijeća za zakonitost svog rada odgovaraju Hrvatskome saboru, a nadzor nad Vijećem provodi Odbor. Sukladno članku 7. stavku 1. Odluke o Vijeću za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija („Narodne novine“, broj 46/07., dalje u tekstu: Odluka o Vijeću), Vijeće djeluje pri Odboru, no u svome je radu samostalno.

Odredbe Zakona i Odluke o Vijeću kojima se uređuje način rada Vijeća detaljno su razrađene u Poslovniku o radu Vijeća za građanski nadzor sigurnosno-obavještajnih agencija (dalje u tekstu: Poslovnik), a koji Vijeće donosi nakon pribavljanja mišljenja Odbora (članak 11. Odluke o Vijeću). Poslovnik je posljednji puta izmijenjen u veljači 2021. godine, a pročišćeni tekst Poslovnika objavljen je na mrežnim stranicama Hrvatskoga sabor, kao i ostali podaci o radu Vijeća.

Na temelju članka 113. stavka 4. Zakona i članka 7. stavka 4. Odluke o Vijeću te članka 4. stavka 8. Poslovnika, tekst Izvješća usvojen je na 31. sjednici Vijeća, održanoj 9. siječnja 2025.

Izvješće se podnosi za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2024., a upućuje se predsjedniku Hrvatskoga sabora i klasificirano je oznakom „POVJERLJIVO“, sukladno članku 12. stavku 1. toč. 3. Pravilnika o kriterijima za klasifikaciju podataka Hrvatskoga sabora.

Izrazi u ovom Izvješću koji imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod, neovisno o načinu na koji su uporabljeni.

DIO DRUGI

IZVJEŠĆE O RADU VIJEĆA ZA 2024. GODINU

1. STATISTIČKI PODACI

U izvještajnom razdoblju Vijeće je održalo ukupno **12 (dvanaest)** sjednica.

Vijeće je u radu imalo **9 (devet)** zahtjeva iz članka 112. Zakona (dalje u tekstu: zahtjevi), a svi predmeti dovršeni su jednoglasno usvojenim zaključcima.

U izvještajnom razdoblju Vijeće je osnovalo **6 (šest)** radnih skupina, a radne skupine su održale ukupno **8 (osam)** sastanka. Povodom **4 (četiri)** zahtjeva građana, radne skupine su provele neposredan nadzor nad radom SOA-e, dok postupanje VSOA-e u ovom izvještajnom razdoblju nije bilo predmet neposrednog nadzora.

2. ZAHTJEVI GRAĐANA

Od ukupno **4 (četiri)** zahtjeva povodom kojih je proveden neposredan nadzor nad radom SOA-e, u **1 (jednom)** predmetu utvrđeno je da je SOA-a poduzimala mjere tajnog prikupljanja podataka iz članka 33. Zakona, a u **1 (jednom)** je predmet nadzora bila sigurnosna provjera provedena za podnositelja zahtjeva, dok u preostala **2 (dva)** predmeta nije utvrđeno postupanje SOA-e prema podnositeljima.

Prilikom provedbe nadzora nad radom SOA-e, Vijeće je obavljalo uvid u evidencije, izvješća i druge dokumente sigurnosno-obavještajnih agencija te provodilo razgovore sa službenim osobama Agencije, sukladno članku 111. stavku 2. Zakona.

Vijeće u izvještajnom razdoblju **nije utvrdilo nezakovitosti ili nepravilnosti u radu sigurnosno-obavještajnih agencija**, niti su ostvarene okolnosti predviđene člankom 9. Odluke o Vijeću. Naime, člankom 9. Odluke o Vijeću propisana je obveza predsjednika Vijeća da, ako se utvrdi opravdana sumnja da je došlo do bezrazložnog kršenja Ustavom zajamčenih ljudskih prava i temeljnih sloboda ili do prekoračenja zakonskih ovlasti od strane neke sigurnosno-obavještajne agencije, o tome odmah izvijesti predsjednika Odbora. Ista obveza predsjednika Vijeća propisana je i u slučaju kada je Vijeću onemogućen uvid u materijale sigurnosno-obavještajnih agencija.

DIO TREĆI

OSTALE AKTIVNOSTI VIJEĆA

Vijeće je 5. studenoga 2024. u Zagrebu, u zgradi Hrvatskoga sabora, održalo sastanak s predstavnicima Ureda pravobranitelja za sigurnosno-obavještajni sustav iz Republike Litve. Tijekom sastanka raspravljalo se o zakonskom okviru provedbe nadzora nad sigurnosno-obavještajnom sustavu u obje države te metodama rada i naučenim lekcijama u provedbi nadzora. Prema stajalištu Vijeća, razmjena iskustava s tijelima za nadzor sigurnosno-obavještajnih sustava drugih država osnažuje neovisnost i unaprjeđuje kompetencije takvih tijela koja predstavljaju važan čimbenik u zaštiti demokracije i temeljnih ljudskih prava u današnjem promjenjivom sigurnosnom globalnom okruženju.

Predsjednica Vijeća Zdravka Čufar Šarić i član Vijeća dr.sc. Aleksandar Maršavelski sudjelovali su na znanstveno – stručnom skupu „Sustav građanskog nadzora nad upravom u Republici Hrvatskoj – aktualnosti i perspektive unaprjeđenja“ koji se održao 11. ožujka 2024., u Društvu sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika u Zagrebu, u organizaciji Pravnog fakulteta u Zagrebu. U okviru stručnog skupa predstavili su pravni okvir djelovanja Vijeća te iskustava rada Vijeća, s posebnim osvrtom na specifičnosti postupanja Vijeća u neposrednim nadzorima.